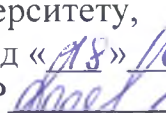

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра фіскального адміністрування

Затверджено
Науково-методичною
радою Університету,
протокол від «18» 10 2022 № 7
Голова НМР С.А. Супруненко

Робоча програма
навчальної дисципліни
«ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус дисципліни: вибіркова
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Статус дисципліни: вибіркова

Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічне оподаткування» складена на основі освітньо-професійних програм «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затверджених Вченою радою Університету 25.04.2019, протокол №4; 30.04.2020, протокол № 5; 26.04.2021, протокол №5 та освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженої Вченою радою Університету 25.04.2019, протокол №4.

Укладач: Ю.В. Панура, доцент, к.е.н., доцент кафедри фіскального адміністрування

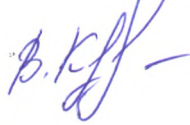
Рецензенти: Т.В. Тучак, доцент, к.е.н., доцент кафедри фіскального адміністрування
А.М. Савченко, доцент, к.е.н., доцент кафедри аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Гарант освітньо-професійної програми Ю.В. Панура, доцент, к.е.н., доцент кафедри фіскального адміністрування

Розглянуто та схвалено кафедрою фіскального адміністрування, протокол від «04» 08 2022 № 1.

В.о. завідувача кафедри О.С. Іванишина, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено Вченою радою факультету податкової справи, обліку та аудиту, «16» 08 2022 № 1.

Голова вченої ради факультету податкової справи, обліку та аудиту В.М. Краєвський, д.е.н., професор

Завідувач сектору навчально-методичного забезпечення освітнього процесу С.В. Меднікова

Реєстраційний № _____

Рецензія
на робочу програму навчальної дисципліни
«ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус дисципліни: вибіркова
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Статус дисципліни: вибіркова

Практика більшості зарубіжних держав вказує на те, що раціональне використання природних ресурсів та податкове стимулювання цього процесу є важливим інфраструктурним елементом бізнесу, який вимагає вузької спеціалізації та високої професійної підготовки податкових консультантів та фінансистів. Важливе місце при вивченні дисципліни «Екологічне оподаткування» відведено темам, які розкривають існування інституту податкового планування у розвинених країнах із можливістю адаптації схем й особливостей його розвитку до вітчизняних умов.

Навчальною дисципліною «Екологічне оподаткування» передбачено проведення лекційних та семінарських занять, завдання для індивідуальної і самостійної роботи студента.

Крім того, в процесі вивчення дисципліни за даною програмою студент відпрацює навички стосовно оцінки діяльності функціонування інституту екологічного оподаткування у розрізі окремо взятих теоретичних та практичних підходів.

Впровадження програми дисципліни в освітній процес має на меті допомогти студентам та всім зацікавленим особам розібратися в теоретичних та прикладних аспектах функціонування екологічного оподаткування та сприятиме комплексній інтеграції знань студентів і дасть змогу майбутнім спеціалістам опанувати теоретико-методологічний інструментарій вирішення фінансово-економічних проблем в сфері оподаткування.

При написанні робочої програми навчальної дисципліни враховано рекомендації положень Болонської декларації щодо кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічне оподаткування» виконана на належному методичному рівні та рекомендована до використання в навчальному процесі.

Рецензент

Т.В.Тучак, доцент, к.е.н., доцент
кафедри фіскального адміністрування

Рецензія
на робочу програму навчальної дисципліни
«ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус дисципліни: вибіркова
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Статус дисципліни: вибіркова

Вивчення дисципліни «Екологічне оподаткування» є актуальним в сучасних умовах розвитку економіки, зважаючи на те, що інститут податкового консультування України знаходиться на етапі зародження. Саме тому вивчення міжнародного досвіду регулювання діяльності податкового консалтингу є надзвичайно важливим.

У робочій програмі навчальної дисципліни «Екологічне оподаткування» розкрито теоретичні, нормативно-правові та прикладні засади функціонування екологічного оподаткування як інструменту фіскального стимулювання раціонального природокористування. Розглянуто та охарактеризовано особливості становлення та розвитку екологічного оподаткування як інструменту фіскального стимулювання раціонального природокористування закордоном.

Логічне викладення матеріалу навчальної дисципліни сприяє досягненню навчальної мети дисципліни – формування у майбутніх фахівців спеціальних теоретичних знань та практичних навичок щодо механізму екологічного оподаткування як інструменту фіскального стимулювання раціонального природокористування.

Структура навчальної дисципліни логічно структурована, містить як лекційний матеріал, так і матеріал для проведення семінарських, самостійних та індивідуальних завдань.

На підставі вищезазначеного вважаю, що робочу програму навчальної дисципліни «Екологічне оподаткування» доцільно рекомендувати для подальшого впровадження в навчальний процес Університету.

Рецензент

А.М. Савченко, доцент, к.е.н., доцент
кафедри аудиту, державного фінансового
контролю та аналізу

Зміст

	Стор.
1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	10
4. Критерії оцінювання	17
5. Засоби оцінювання	21
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	22
7. Рекомендована література	29

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Екологічне оподаткування» належить до каталогу вибіркових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Податкове консультування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Метою викладання навчальної дисципліни «Екологічне оподаткування» є надання студентам необхідних теоретичних основ та професійних навичок стосовно особливостей побудови ефективного механізму екологічного оподаткування суб'єктів господарювання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Екологічне оподаткування» є:

розгляд теоретичних аспектів екологічного оподаткування; аналіз сучасних методів екологічного оподаткування та отримання навичок їх застосування; вивчення особливостей організації екологічного оподаткування;

опанування принципів та методів екологічного оподаткування; формування умінь застосування методик розрахунку екологічних податків;

опанування навичок формування систем стратегічного податкового планування екологічного оподаткування;

формування навичок оцінювання та мінімізації ризиків щодо екологічного оподаткування.

Методи та форми навчання:

Під час викладання дисципліни «Екологічне оподаткування» використовуються наступні **методи навчання:**

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні, наочні, практичні методи;
- індуктивний та дедуктивний методи;
- творчі, проблемно-пошукові методи;
- індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота;

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання;
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності.

3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- метод усного контролю;
- письмовий контроль;
- тестові методи;
- контрольна перевірка;
- диференційований залік.

Формами організації занять є лекції-бесіди, лекції-дослідження, семінарські заняття (презентації, конференції) самостійна та індивідуально-консультаційна робота студентів під керівництвом викладача.

Форма навчання: денна.

Організація поточного та підсумкового контролю знань:

Контрольні заходи з даної дисципліни включають в себе:

- *поточний контроль* знань, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських, індивідуальних занять, а також самостійної роботи студента та є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) студентами навчального матеріалу. Проводить у формі усного опитування, письмових тестів, вирішення практичних завдань, захисту індивідуальної роботи, експрес-опитування;

- *модульний контроль* знань, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Проводиться у формі колоквиуму – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах;

- *підсумковий контроль* знань:

- 1) по закінченню вивчення даної дисципліни студенти складають диференційований залік;

2) по закінченню вивчення даної дисципліни студенти, що навчаються за скороченою програмою складають екзамен.

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий.

Засоби діагностики успішності навчання: засобами діагностики успішності навчання під час викладання курсу є розгляд теоретичних питань, понятійного апарату (у вигляді тестів), виконання індивідуальної та самостійної роботи та комп'ютерне тестування у системі дистанційного навчання Moodle.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для груп ОПБ-18-1

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів -3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова Обов'язкова
Модулів - 2	галузь знань 07 - Управління та адміністрування»»	
Змістових модулів - 2		4-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		4-й
Спеціальність 071 - Облік і оподаткування	Лекції	
	22 год.	
	Семінарські заняття	
	18 год.	
	Самостійна робота	
	48 год.	
	Індивід.-консульт. робота	
2 год.		
Форма семестрового контролю: екзамен		

Для груп ФАБ-19-1

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів -3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова Обов'язкова
Модулів - 2	галузь знань 07 - Управління та адміністрування»»	
Змістових модулів - 2		3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		4-й
Спеціальність 071 - Облік і оподаткування	Лекції	
	20 год.	
	Семінарські заняття	
	16 год.	
	Самостійна робота	
	48 год.	
	Індивід.-консульт. робота	
2 год.		
Форма семестрового контролю: диф.залік		

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність спілкуватися іноземною мовою.
- здатність здійснювати ефективні комунікації.
- здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
- здатність оперувати професійною термінологією;

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

– знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

– застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення даного предмету є оволодіння такими навчальними дисциплінами: «Основи оподаткування», «Податкова система», «Адміністрування податків та платежів».

Постреквізитами є: навчальна практика, виробнича практика, атестація здобувачів вищої освіти, атестаційний екзамен.

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для груп ОПБ-18-1

№№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього го (год.)
МОДУЛЬ I = 1 заліковий кредит (30 год.)						
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади екологічного оподаткування						
Т. 1.	Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів	2	2	-	5	9
Т. 2.	Теорія виснаження природних ресурсів. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування	2	2	-	5	9
Т.3.	Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків	4	2	-	4	10
Т.4.	Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування	2	2	2	4	10
Всього по модулю:		10	8	2	18	38
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – (40хв.)						
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
Змістовий модуль 2. Специфіка екологічного оподаткування суб'єктів господарювання						
Т.5	Податкові засади платності природокористування	4	3	--	10	17
Т.6.	Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання	4	3	-	10	17
Т.7.	Податкові інструменти екологічного оподаткування	2	2	-	5	9
Т.8	Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища	2	2	-	5	9
Всього по модулю:		12	10	-	30	52
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття –40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		22	18	2	48	90

для груп ФАБ-19-1

№№	Змістові модулі	Кількість годин				
----	-----------------	-----------------	--	--	--	--

п/п		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього го (год.)
МОДУЛЬ I = 1 заліковий кредит (30 год.)						
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади екологічного оподаткування						
Т. 1.	Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів	2	2	-	5	9
Т. 2.	Теорія виснаження природних ресурсів. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування	2	2	-	5	9
Т.3.	Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків	2	2	-	6	10
Т.4.	Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування	2	2	2	4	10
Всього по модулю:		8	8	2	20	38
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – (40хв.)						
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
Змістовий модуль 2. Специфіка екологічного оподаткування суб'єктів господарювання						
Т.5	Податкові засади платності природокористування	4	2	--	10	16
Т.6.	Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання	4	2	-	10	16
Т.7.	Податкові інструменти екологічного оподаткування	2	2	-	7	11
Т.8	Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища	2	2	-	5	9
Всього по модулю:		12	8	-	32	52
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття –40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		20	16	2	52	90

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Тема 1. Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів

План лекційного заняття

1. Виникнення ренти.
2. Оцінка прибутків користувача природних ресурсів.
3. Підходи до виміру диференціальної ренти.
4. Монопольна рента.
5. Оцінка природних ресурсів.
6. Врахування часу і ціни природних ресурсів.

План семінарського заняття

1. Сутність та виникнення ренти.
2. Форми виникнення ренти (диференціальна рента I та диференціальна рента II).

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Ринкові методи оцінки природних ресурсів.

Питання для самоконтролю

1. Сутність ренти.
2. Форма виникнення ренти.
3. Монопольна рента: сутність, економічний зміст та порядок справляння.

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

Тема 2. Теорія виснаження природних ресурсів. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування

План лекційного заняття

1. Загальні положення економіки природних ресурсів.
2. Теорія виснаження природних ресурсів. Теоретичні умови виникнення динамічної обмеженості.
3. Фактори, що впливають на процеси виснаження сировинної бази, формування стратегії використання не відновлюваних ресурсів в умовах невизначеності співвідношення переробної і видобувної промисловості з точки зору можливостей оподаткування.
4. Економіка відновлюваних ресурсів (на прикладі рибних і земельних ресурсів).

План семінарського заняття

1. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування.
2. Фактори, що впливають на процеси виснаження сировинної бази, формування стратегії використання не відновлюваних ресурсів в умовах невизначеності співвідношення переробної і видобувної промисловості з точки можливостей оподаткування.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Проблеми економіки не відновлюваних (мінерально-сировинних) ресурсів України.

Питання для самоконтролю

1. Загальні положення економіки природних ресурсів.
2. Теорія виснаження природних ресурсів.
3. Теоретичні умови виникнення динамічної обмеженості.
4. Економіка відновлюваних ресурсів (на прикладі рибних і земельних ресурсів).

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

Тема 3. Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків

План лекційного заняття

1. Питання власності на природні ресурси.
2. Права власності на надра.
3. Проблема власності на природні ресурси на поверхні землі і власності на надра.
4. Особливості акумуляції прибутків при експлуатації природних ресурсів.
5. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
6. Угоди про розподіл продукції.
7. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
8. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля

План семінарського заняття

1. Юридичні гарантії права природокористування.
2. Загальна характеристика підстав виникнення, зміни та припинення права природокористування.
3. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на праві власності та на праві користування.
4. Особливості дозвільної системи регулювання природокористування.
5. Правове регулювання виникнення права природокористування на підставі договорів.
6. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на умовах оренди.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Права та обов'язки власників і користувачів природних об'єктів та їх ресурсів – платників податків.
2. Особливості зміни та припинення права природокористування.

Питання для самоконтролю

1. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
2. Угоди про розподіл продукції.
3. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
4. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

Тема 4. Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування

План лекційного заняття

1. Загальні засади визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
2. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
3. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
4. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення

План семінарського заняття

1. Принципи визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
2. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері природокористування.
3. Сутність та порядок здійснення екологічного аудиту.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Екологічне страхування як спосіб зниження податкових витрат: поняття, види, особливості проведення

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Фіскальні аспекти використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування

Питання для самоконтролю

2. Соціально-економічна ефективність природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
3. Екологічна оцінка господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
4. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
5. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СПЕЦИФІКА ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Тема 5. Податкові засади платності природокористування

План лекційного заняття

1. Види плати за спеціальне природокористування та порядок її справляння.
2. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
3. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
4. Платежі у сфері охорони довкілля.
5. Правове регулювання сплати екологічного податку.
6. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.

План семінарського заняття

1. Порядок справляння плати за спеціальне природокористування.
2. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
3. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
4. Платежі у сфері охорони довкілля.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Розподіл коштів, що надходять з природоресурсних платежів та екологічного податку

Питання для самоконтролю

1. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
2. Платежі у сфері охорони довкілля.
3. Правове регулювання сплати екологічного податку.
4. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

Тема 6. Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання

План лекційного заняття

1. Поняття лімітів у сфері природокористування та охорони довкілля.
2. Види лімітів використання природних ресурсів.
3. Порядок встановлення лімітів на використання окремих природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище.

План семінарського заняття

1. Особливості встановлення лімітів у сфері природокористування.
2. Види лімітів та особливості їх визначення.

Питання для самоконтролю

1. Сутність та значення процесу лімітування використання природних ресурсів.
2. Проблема вичерпності природних ресурсів та лімітування.
3. Державна політика у сфері встановлення лімітів використання природних ресурсів

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

Тема 7. Податкові інструменти екологічного оподаткування

План лекційного заняття

1. Економічні нормативи при забрудненні навколишнього середовища.
2. Плата за забруднення.
3. Платежі і податки за забруднення.
4. Фінансові норми, нормативи під час використання природних ресурсів.
5. Фінансові санкції і штрафи за екологічні порушення.
6. Нормативні і питомі викиди.
7. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
8. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
9. Створення системи пільг, спрямованих на розвиток еколого- безпечних виробництв.
10. Гнучкі екологічні податки на продукт

План семінарського заняття

1. Основне призначення платежів.
2. Джерела платежів.
3. Економічний зміст базової ставки.
4. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
5. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.
6. Нормативні і питомі викиди.
7. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
8. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Податки за забруднення.
2. Податки за екологічно шкідливу для споживачів продукцію.
3. Плата за повернуті викиди і технологічні премії за використання природозберігаючих технологій.

Питання для самоконтролю

1. Основне призначення платежів.
2. Джерела платежів.
3. Економічний зміст базової ставки.
4. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
5. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

Тема 8. Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища

План лекційного заняття

1. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.
2. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.
3. Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.
4. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів

План семінарського заняття

1. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.
2. Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів

Питання для самоконтролю

1. Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.
2. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів
3. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.
4. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

Рекомендована література:

основна [1, 5, 8, 9];

допоміжна [1, 2, 3, 5];

інформаційні ресурси Інтернет [1, 2, 5, 7];

міжнародні видання [1, 2, 3, 4].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено у таблиці 4.1

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

В загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, входить оцінювання за обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально 5 балів).

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти за виконання індивідуальної роботи становить 5 балів.

Таблиця 4.1

Модулі	Модуль 1 - (22 балів)				Контрольний захід №1- 5 балів	Екзамен або диференційований залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (Екзамен/диференційований залік)
Загальна кількість балів за модулем №1							
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4			
Відповідь на семінарському занятті	1,5	1,5	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	-	-	-	8			
Загальна кількість балів за модулем №2	Модуль 2 - (28 балів)				Контрольний захід №2 – 5 балів		
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8			
Відповідь на семінарських заняттях	6	6	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5						

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово(без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичне питання	1
Тестовий блок	2
Практичне завдання	2
Всього	5

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	0,75
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	0,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання були відсутні взагалі	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повністю розкрив питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень	0

Таблиця 4.6

Критерії оцінювання ситуаційного завдання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повністю розв'язав завдання, надав правильне обґрунтування своїм діям та навів змістовні висновки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повністю розв'язав завдання, але відсутнє обґрунтування його дій, або воно неправильне, та немає висновків.	1,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розв'язував завдання, допускаючи помилки, відповідь неправильна, відсутні висновки.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розв'язував завдання.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальну роботу здобувачі вищої освіти виконують в розрізі кожної теми по окремому питанню, яке передбачено робочою програмою. Це теоретичне питання, яке передбачає дослідження проблемного питання, яке визначене для кожної теми курсу. Індивідуальна робота здійснюється у формі доповіді, яка повинна містити:

1. Презентацію
2. Розгляд ключових положень
3. Опис особливостей
4. Формування висновків

Оцінюється індивідуальна робота здобувачів вищої освіти від 0 до 8 балів.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Послідовність, логічність виконання завдання, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які проаналізовані та доповнені висновками
5	Послідовність, логічність виконання завдання, але є суттєві помилки, відсутнє обґрунтування визначених питань
0	Завдання взагалі не виконано

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.8):

Таблиця 4.8

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Екзамен/
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
80-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно – варіативний)	добре
70-79	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
60-69	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
50-59	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		

35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
0-34	F	незадовільно з повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Результати складання екзамену оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вносяться в відомість обліку успішності студента, залікову книжку, індивідуальний навчальний план студента (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання по дисципліні «Податкове консультування у зарубіжних країнах» можуть бути:

- екзамен / диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- тематичні письмові повідомлення для оголошення на семінарі;
- реферати;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за допомогою двох модульних контролів. Кожен вид навчальної діяльності студента в межах залікового кредиту оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці з залікового кредиту. Враховується дисциплінованість студента: за несвочасність виконання завдань студентом кількість запланованих балів може бути зменшена вдвічі.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ № 1

1. Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів
2. Виникнення ренти.
3. Оцінка прибутків користувача природних ресурсів.
4. Підходи до виміру диференціальної ренти.
5. Монопольна рента.
6. Оцінка природних ресурсів.
7. Врахування часу і ціни природних ресурсів.
8. Сутність та виникнення ренти.
9. Форми виникнення ренти (диференціальна рента і та диференціальна рента ii).
10. Ринкові методи оцінки природних ресурсів.
11. Сутність ренти.
12. Форма виникнення ренти.
13. Монопольна рента: сутність, економічний зміст та порядок справляння.
14. Теорія виснаження природних ресурсів.
15. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування
16. Загальні положення економіки природних ресурсів.
17. Фактори, що впливають на процеси виснаження сировинної бази, формування стратегії використання не відновлюваних ресурсів в умовах невизначеності співвідношення переробної і видобувної промисловості з точки зору можливостей оподаткування.
18. Проблеми економіки не відновлюваних (мінерально-сировинних) ресурсів України.
19. Загальні положення економіки природних ресурсів.
20. Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків
21. Питання власності на природні ресурси.
22. Права власності на надра.
23. Проблема власності на природні ресурси на поверхні землі і власності на надра.
24. Особливості акумуляції прибутків при експлуатації природних ресурсів.
25. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
26. Угоди про розподіл продукції.
27. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
28. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
29. Юридичні гарантії права природокористування.
30. Загальна характеристика підстав виникнення, зміни та припинення права природокористування.
31. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на праві власності та на праві користування.
32. Особливості дозвільної системи регулювання природокористування.
33. Правове регулювання виникнення права природокористування на підставі договорів.
34. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на умовах оренди.
35. Права та обов'язки власників і користувачів природних об'єктів та їх ресурсів – платників податків.
36. Особливості зміни та припинення права природокористування.
37. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
38. Угоди про розподіл продукції.
39. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
40. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
41. Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
42. Загальні засади визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.

43. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
44. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
45. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення
46. Принципи визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
47. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері природокористування.
48. Сутність та порядок здійснення екологічного аудиту.
49. Екологічне страхування як спосіб зниження податкових витрат: поняття, види, особливості проведення
50. Фіскальні аспекти використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
51. Соціально-економічна ефективність природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
52. Екологічна оцінка господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
53. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
54. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ № 2

1. Специфіка екологічного оподаткування суб'єктів господарювання
2. Податкові засади платності природокористування
3. Види плати за спеціальне природокористування та порядок її справляння.
4. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
5. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
6. Платежі у сфері охорони довкілля.
7. Правове регулювання сплати екологічного податку.
8. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
9. Порядок справляння плати за спеціальне природокористування.
10. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
11. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
12. Платежі у сфері охорони довкілля.
13. Розподіл коштів, що надходять з природоресурсних платежів та екологічного податку
14. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
15. Платежі у сфері охорони довкілля.
16. Правове регулювання сплати екологічного податку.
17. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
18. Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання
19. Поняття лімітів у сфері природокористування та охорони довкілля.
20. Види лімітів використання природних ресурсів.
21. Порядок встановлення лімітів на використання окремих природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище.
22. Особливості встановлення лімітів у сфері природокористування.
23. Види лімітів та особливості їх визначення.
24. Сутність та значення процесу лімітування використання природних ресурсів.
25. Проблема вичерпності природних ресурсів та лімітування.
26. Державна політика у сфері встановлення лімітів використання природних ресурсів
27. Податкові інструменти екологічного оподаткування
28. Економічні нормативи при забрудненні навколишнього середовища.
29. Плата за забруднення.
30. Платежі і податки за забруднення.

31. Фінансові норми, нормативи під час використання природних ресурсів.
32. Фінансові санкції і штрафи за екологічні порушення.
33. Нормативні і питомі викиди.
34. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
35. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
36. Створення системи пільг, спрямованих на розвиток еколого- безпечних виробництв.
37. Гнучкі екологічні податки на продукт
38. Основне призначення платежів.
39. Джерела платежів.
40. Економічний зміст базової ставки.
41. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
42. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.
43. Нормативні і питомі викиди.
44. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
45. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
46. Податки за забруднення.
47. Податки за екологічно шкідливу для споживачів продукцію.
48. Плата за повернуті викиди і технологічні премії за використання природозберігаючих технологій.
49. Основне призначення платежів.
50. Економічний зміст базової ставки.
51. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
52. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.
53. Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища
54. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.
55. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.
56. Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.
57. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів
58. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів
59. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.

Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Економічна оцінка об'єктів оподаткування - природних ресурсів
2. Виникнення ренти.
3. Оцінка прибутків користувача природних ресурсів.
4. Підходи до виміру диференціальної ренти.
5. Монопольна рента.
6. Оцінка природних ресурсів.
7. Врахування часу і ціни природних ресурсів.
8. Сутність та виникнення ренти.
9. Форми виникнення ренти (диференціальна рента і та диференціальна рента ii).
10. Ринкові методи оцінки природних ресурсів.
11. Сутність ренти.

12. Форма виникнення ренти.
13. Монопольна рента: сутність, економічний зміст та порядок справляння.
14. Теорія виснаження природних ресурсів.
15. Відновлювані та не відновлювані ресурси як об'єкти оподаткування
16. Загальні положення економіки природних ресурсів.
17. Фактори, що впливають на процеси виснаження сировинної бази, формування стратегії використання не відновлюваних ресурсів в умовах невизначеності співвідношення переробної і видобувної промисловості з точки зору можливостей оподаткування.
18. Проблеми економіки не відновлюваних (мінерально-сировинних) ресурсів України.
19. Загальні положення економіки природних ресурсів.
20. Питання власності на природні ресурси – об'єкти оподаткування при визначенні платника екологічних податків
21. Питання власності на природні ресурси.
22. Права власності на надра.
23. Проблема власності на природні ресурси на поверхні землі і власності на надра.
24. Особливості акумуляції прибутків при експлуатації природних ресурсів.
25. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
26. Угоди про розподіл продукції.
27. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
28. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
29. Юридичні гарантії права природокористування.
30. Загальна характеристика підстав виникнення, зміни та припинення права природокористування.
31. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на праві власності та на праві користування.
32. Особливості дозвільної системи регулювання природокористування.
33. Правове регулювання виникнення права природокористування на підставі договорів.
34. Специфіка правового регулювання використання природних ресурсів на умовах оренди.
35. Права та обов'язки власників і користувачів природних об'єктів та їх ресурсів – платників податків.
36. Особливості зміни та припинення права природокористування.
37. Система оподаткування в мінерально-сировинному секторі.
38. Угоди про розподіл продукції.
39. Еколого-економічні проблеми реабілітації територій інтенсивного використання надр.
40. Проблеми державного управління використання природних ресурсів і охорони довкілля
41. Оцінка ефективності використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
42. Загальні засади визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
43. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.
44. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
45. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення
46. Принципи визначення соціально-економічної ефективності природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
47. Види екологічної оцінки господарських та інших управлінських рішень у сфері природокористування.
48. Сутність та порядок здійснення екологічного аудиту.
49. Екологічне страхування як спосіб зниження податкових витрат: поняття, види, особливості проведення
50. Фіскальні аспекти використання природних ресурсів суб'єктами оподаткування
51. Соціально-економічна ефективність природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів.
52. Екологічна оцінка господарських та інших управлінських рішень у сфері використання природних ресурсів.

53. Екологічний аудит: поняття, об'єкти, суб'єкти.
54. Правові та організаційні особливості проведення екологічного аудиту. Правові основи екологічного страхування: поняття, види, особливості проведення
55. Специфіка екологічного оподаткування суб'єктів господарювання
56. Податкові засади платності природокористування
57. Види плати за спеціальне природокористування та порядок її справляння.
58. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
59. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
60. Платежі у сфері охорони довкілля.
61. Правове регулювання сплати екологічного податку.
62. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
63. Порядок справляння плати за спеціальне природокористування.
64. Особливості рентної плати за спеціальне використання природних ресурсів.
65. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
66. Платежі у сфері охорони довкілля.
67. Розподіл коштів, що надходять з природоресурсних платежів та екологічного податку
68. Специфіка зборів у сфері використання окремих природних ресурсів.
69. Платежі у сфері охорони довкілля.
70. Правове регулювання сплати екологічного податку.
71. Суб'єкти та об'єкти оподаткування.
72. Ліміти використання природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин як складові податкового регулювання
73. Поняття лімітів у сфері природокористування та охорони довкілля.
74. Види лімітів використання природних ресурсів.
75. Порядок встановлення лімітів на використання окремих природних ресурсів та скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище.
76. Особливості встановлення лімітів у сфері природокористування.
77. Види лімітів та особливості їх визначення.
78. Сутність та значення процесу лімітування використання природних ресурсів.
79. Проблема вичерпності природних ресурсів та лімітування.
80. Державна політика у сфері встановлення лімітів використання природних ресурсів
81. Податкові інструменти екологічного оподаткування
82. Економічні нормативи при забрудненні навколишнього середовища.
83. Плата за забруднення.
84. Платежі і податки за забруднення.
85. Фінансові норми, нормативи під час використання природних ресурсів.
86. Фінансові санкції і штрафи за екологічні порушення.
87. Нормативні і питомі викиди.
88. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
89. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
90. Створення системи пільг, спрямованих на розвиток еколого- безпечних виробництв.
91. Гнучкі екологічні податки на продукт
92. Основне призначення платежів.
93. Джерела платежів.
94. Економічний зміст базової ставки.
95. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
96. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.
97. Нормативні і питомі викиди.
98. Субсидії. Система обов'язкової відповідальності.
99. Податкові пільги. Система ліцензій, купівля-продаж прав на забруднення.
100. Податки за забруднення.
101. Податки за екологічно шкідливу для споживачів продукцію.
102. Плата за повернуті викиди і технологічні премії за використання природозберігаючих технологій.

103. Основне призначення платежів.
104. Економічний зміст базової ставки.
105. Розрахунок збору за викиди стаціонарними та пересувними джерелами забруднення атмосферного повітря.
106. Розрахунок збору за забруднення поверхневих водойм та розміщення відходів.
107. Міжнародне співробітництво у галузі оподаткування природокористування і охорони навколишнього природного середовища
108. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.
109. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.
110. Міжнародні конференції як стимулюючий поштовх до міжнародного співробітництва з питань екологічного оподаткування та охорони довкілля.
111. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів
112. Роль міжнародних неурядових організацій у багатосторонньому співробітництві з питань податкового стимулювання раціонального використання природних ресурсів
113. Узагальнення податкових практик та досвіду зарубіжних країн у сфері природокористування і охорони довкілля та можливості його застосування в Україні.
114. Міжнародне співробітництво України щодо податкового стимулювання охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

7.1. Основна:

1. Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Білявський Г.О. Екологічне управління та ін. К. : Либідь, 2014. 432 с.
2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка. Суми : ВТД "Університетська книга", 2012. 348 с.
3. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування. Львів : Новий Світ. 2010, 2014. 248 с.
4. Царенко О.М., Несветов О.О., Кадацький М.О. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій : навчальний посібник. Суми: Вид. "Університетська книга", 2011. 326 с.
5. Бондаря О.І., Рудька Г.І. Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища: підручник. К. : Вид. ПП "ЕКМО" ; Х. : ТОВ "Укртехнологія", 2014. 424 с.
6. В.Ф. Семенова, О. Л. Михайлик. Екологічний менеджмент: навчальний посібник. К. Центр навчальної літератури, 2014. 408 с. Мероприяття CFE. . URL : <http://www.palata-nk.ru/php/content.php?id=3118>
13. Палата податкових консультантів Республіки Беларусь. URL : <https://pnkbel.by/>.
14. Принципи етики Центральної Палати податкових консультантів Польщі . URL : <https://krdp.pl/files/strony/1541.pdf> .
15. Ткачик Ф.П. Податкове консультування. Навчальний посібник / Ф.П. Ткачик – Тернопіль: Вектор, 2015. – 252 с.
16. Черник Д.Г. Кирина Л.С. Балакин В.В. Налоговое консультирование Учебное пособие. М.: Экономика, 2009.- 440 с.

7.2. Допоміжна:

8. Бабич А.С., Авраменко Н.Л. Ефективність встановлених ставок податку за одиницю забруднень в Україні і світі. Молодий вчений: науковий журнал. 2015. № 12 (27). Ч. 1. С. 91 – 95.
9. Драган І.В. Інформаційне забезпечення державного управління раціональним використанням природно-ресурсного потенціалу. Наукові праці. Державне управління. 2014. Вип. 230. – Т. 242. С. 44 – 50.
10. Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи: Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної Інтернетконференції (м. Ірпінь, 13 – 20 березня 2017 р.). Ірпінь: УДФСУ, 2017. 254 с.
11. Краснова М.В. Проблеми правового регулювання використання та охорони (збереження) природно-ресурсного потенціалу України. Правове забезпечення економічного розвитку та екологічної безпеки суспільства: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-ій річниці Донецького національного університету, 14 – 15 травня 2015 р., Вінниця, 2015. 327 с.
12. Романенко В.В. Зарубіжний досвід екологічного оподаткування: ефективні підходи, доцільні в Україні. Екологічне оподаткування: збірник наукових праць за результатами науково-практичних заходів. 2013. С. 87 – 89.

7.3. Інформаційні ресурси Інтернет:

1. . Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>. (дата звернення: 25.08.2020).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 25.08.2020).
3. Офіційний веб-сайт Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». URL: http://ecos.kiev.ua/science/international_relations/. (дата звернення: 25.08.2020).
4. Офіційний веб-сайт Інституту агроекології і природокористування НААН. URL: <http://www.agroeco.org.ua/index.php/ua/>. (дата звернення: 25.08.2020).
5. Офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України URL: <http://www.menr.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2020).
6. Офіційний веб-сайт Науково-дослідного інституту сталого розвитку та природокористування. URL: <http://ndisrp.ucoz.ua/>. (дата звернення: 25.08.2020).

14. 7. Офіційний веб-сайт Державної екологічної Інспекції України. URL: <http://dei.gov.ua>.

15. (дата звернення: 25.08.2020)

7.4. Міжнародні видання:

1. Prokopenko Iryna, Ivanyshyna Olha. Main directions of transformation of the tax consulting system in ukraine based on the eu experience. ACTA STING, 2/2021, vol. 10, ISSN 1805-6873. URL: https://www.sting.cz/acta_sting/

2. Anthony R.N. The Management Control Function. Boston, Harvard Business School Press, 1988, 216 p.

3. Elmashev O.K. Upravlencheskoe konsul'tirovanie: voprosy teorii i praktiki [Management consultancy: Issues of theory and practice]. Izhevsk, Udmurtiya Publ., 1989, 240 p. Greiner L.E., Metzger R.O. Consulting to Management. Englewood Cliffs, NJ, Prentice Hall, 1983.

4. EU Tax Policy Report. January – June 2019 . URL : <http://taxadviserseurope.org/wp-content/uploads/2019/07/CFE-EU-Tax-Policy-Report-Semester-I-2019.pdf>

5. Greiner L.E. Patterns of Organization Change. . URL : <https://hbr.org/1967/05/patterns-oforganization-change..>

6. Jackson J.H. The Controller: His Functions and Organization. Cambridge, Mass, 1949.

7. Steele F. Consulting for Organizational Change. Amherst, MA, University of Massachusetts Press, 1975, 202 p.

8. Wilkinson J.W., Barcus S. Handbook of Management Consulting Services. San Francisco, CA, McGraw-Hill, 1995.